Lietas arhīva Nr. AA43-1157-17/10
ECLI:LV:ADAT:2017:1018.A420202515.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2017.gada 18.oktobrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnese referente M.Osmane,
tiesneses I.Kaļiņina un R.Paegle

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA /Nosaukums A/ pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2015.gada 27.marta lēmuma Nr.22.13/L-14492 atcelšanu, sakarā ar SIA /Nosaukums A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2017.gada 20.janvāra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēja SIA /Nosaukums A/ 2014.gada februāra pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) deklarācijā veica priekšnodokļa atskaitījumu, pamatojoties uz SIA /Nosaukums B/ vārdā noformēto 2014.gada 5.februāra rēķinu Nr.25 par starpniecības pakalpojumu nekustamā īpašuma /adrese A/ pārdošanas darījumā.

[2] Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) veica pieteicējai PVN auditu par 2014.gada februāri.

Pārbaudes rezultātā secināts, ka pieteicēja faktiski nav saņēmusi pakalpojumu no SIA /Nosaukums B/. Tā rezultātā ar VID amatpersonas 2014.gada 26.septembra lēmumu Nr.23.22/L-964 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējai samazināts no budžeta atmaksājamais PVN par 22 113 *euro* un saistībā ar to aprēķināta soda nauda 6 633,90 *euro*. Konstatējot likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septītās daļas nosacījumu izpildi, soda nauda noteikta 3 316,95 *euro* apmērā.

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, pieteicēja to apstrīdēja.

[3] Ar VID ģenerāldirektores 2015.gada 27.marta lēmumu Nr.22.13/L-14492 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts.

Pārsūdzētais lēmums pamatots ar to, ka, izvērtējot deklarētos darījumus starp pieteicēju un tās tiešo darījumu partneri SIA /Nosaukums B/", kā arī starp šo uzņēmumu un tā darījumu partneriem SIA /Nosaukums C/ un SIA /Nosaukums D/ gan katru atsevišķi, gan to savstarpējā kopsakarā, secināms, ka minētie komersanti nav identificējami kā pakalpojumu sniedzēji pieteicējai, jo pieteicēja pakalpojumus faktiski veica pati un saņēma no SIA /Nosaukums E/. Līdz ar to pieteicēja ir nepamatoti veikusi priekšnodokļa atskaitījumu, jo konkrētajā gadījumā ir konstatējamas krāpnieciskas darbības fiskālu priekšrocību gūšanai, pieprasot no valsts priekšnodokli par darījumiem, kas faktiski nav notikuši.

Par to, ka pieteicēja zināja (vai tai vajadzēja zināt), ka tā piedalās dokumentu noformēšanā par faktiski neesošiem darījumiem, liecina konstatētie trūkumi dokumentu noformēšanā (nav konstatējams pakalpojuma apjoms, vienas pakalpojuma vienības cena, kopējo izmaksu un pakalpojuma vērtības veidošanās, līgumā ir vispārīgs izpildāmo darbu saturs, līgums nesatur informāciju par apakšuzņēmēju piesaisti norādīto darbu veikšanai), lietā iegūtā un izvērtētā informācija par pieteicējas darījumiem ar SIA /Nosaukums E/, pieteicējas amatpersonas /pers. A/ saistība ar SIA /Nosaukums B/ deklarēto darījumu partneri SIA /Nosaukums C/, darījumos iesaistīto komercsabiedrību amatpersonu vispārīgi sniegtie paskaidrojumi, apliecinot tikai darījumu esību, bet nenorādot objektīvu un pamatotu skaidrojumu par pakalpojumu apjomu, noformēto darījumu norisi, norādīto darbu pieņemšanu un nodošanu, kā arī konstatētā saistība starp darījumos iesaistītajām personām likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 18.punkta „g" apakšpunkta izpratnē. Tāpat pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka pieteicēja nepierādīja SIA /Nosaukums B/ esību darījumos (nav konstatējams pakalpojumos iesaistītais darbaspēks, to veiktās darbības, pasūtītāja nosacījumi, saskaņošanas kārtība, tikšanās datumi un personas ar ko tikās, nav identificējami noformētie un saskaņotie dokumenti, dati analīzes izmantošanai, informācijas avoti datu pārbaudei, un tml.).

Izvērtējot kopsakarā konstatētos faktiskos apstākļus, VID secināja, ka katrs no minētajiem darījumu faktiskās neesības pierādījumiem atsevišķi var būt apstrīdams no nodokļu maksātāja viedokļa, taču nav iespējama visu šo apstākļu nejauša sakritība.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicējas pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu, kas pamatots ar turpmāk atreferētajiem argumentiem.

[4.1] Audita laikā tika sniegti paskaidrojumi par pieteicējas darījumiem ar SIA /Nosaukums B/tādējādi pēc darījumu dokumentiem un paskaidrojumā norādītās informācijas var gūt skaidru priekšstatu par darījumu norisi. Minēto apstiprina arī SIA /Nosaukums B/, sniedzot VID informāciju un apstiprinot savstarpēji veiktos darījumus.

[4.2] Pieteicējas ieskatā, SIA /Nosaukums B/ 2014.gada 5.februāra rēķins Nr.25 satur Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmajā daļā norādītos rekvizītus. Savukārt VID nav norādījis, ka pieteicēja un tās darījuma partnera darījuma dokumenti būtu noformēti neatbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajam. Tāpat darījumi uzrādīti pieteicējas grāmatvedības uzskaitē un PVN deklarācijā.

[4.3] Pieteicēja pārliecinājās, ka tās darījumu partneris ir reģistrējies VID kā PVN apliekamā persona. Pieteicēja saņēma pakalpojumus saskaņā ar 2013.gada 17.decembra līgumu un 2014.gada 5.februāra pieņemšanas –nodošanas aktu, kā arī saņēma atbilstošu 2014.gada 5.februāra nodokļu rēķinu. Turklāt saņemtos pakalpojumus pieteicēja izmantoja savu ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, proti, iegādājās nekustamo īpašumu.

Tādējādi lietā esošā informācija apliecina, ka ir izpildīti nosacījumi, lai pieteicējai būtu tiesības atskaitīt priekšnodokli pakalpojuma saņemšanas darījumā ar SIA /Nosaukums B/".

[4.4] VID nav norādījis, ka kāds no darījumos iesaistītajiem uzņēmumiem būtu atzīts par fiktīvu uzņēmumu un nebūtu deklarējis veiktos darījumus. Tāpat VID nav norādījis informāciju, kas dotu pamatu apšaubīt SIA /Nosaukums B/ spēju sniegt attaisnojuma dokumentos norādītos pakalpojumus.

[4.5] Attiecībā uz VID norādīto par to, ka pieteicējas amatpersona un SIA /Nosaukums C/ amatpersona zināja, ka, noformējot darījumus ar SIA /Nosaukums B/, piedalās darbībās ar mērķi atgūt no valsts budžeta PVN, pieteicējs norāda, ka darījumos iesaistītie uzņēmumi deklarēja darījumus un aprēķināja PVN maksājumus atbilstoši faktiski veiktajiem darījumiem.

[4.6] Pieteikumā ietvertas atsauces uz Augstākās tiesas un Eiropas Savienības Tiesas judikatūrā nostiprinātajām atziņām priekšnodokļa atskaitīšanas lietās, paskaidrojot, ka VID nav ievērojis tajā nostiprinātās atziņas.

[5] VID pirmās instances tiesai rakstveida paskaidrojumos norādīja, ka pieteikums nav pamatots, balstoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem.

[6] Administratīvā rajona tiesa ar 2017.gada 20.janvāra spriedumu pieteikumu noraidīja.

Vērtējot pierādījumus, kas attiecas uz lietas faktiskajiem apstākļiem par pieteicējas darījumu ar SIA /Nosaukums B/ (starpniecības pakalpojums nekustamā īpašuma pārdošanas darījumā), tiesa atzina, ka pieteicēja grāmatvedības reģistros ir iegrāmatojusi faktiski nenotikušu darījumu. Līdz ar to VID atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likuma *(redakcijā, kas bija spēkā apstrīdētā darījuma veikšanas laikā)* 92.panta pirmās daļas 1.punktam, kā arī Augstākās tiesas un Eiropas Savienības Tiesas nostiprinātajai judikatūrai priekšnodokļa atskaitīšanas lietās, ir pamatoti liedzis pieteicējai tiesības veikt priekšnodokļa atskaitījumu, pamatojoties uz SIA /Nosaukums B/ vārdā noformēto 2014.gada 5.februāra rēķinu Nr.25.

Minēto tiesa pamatoja ar turpmāk izklāstītajiem apsvērumiem.

[6.1] Tiesa konstatēja, ka pieteicēja kā pasūtītāja un SIA /Nosaukums B/ kā izpildītāja 2013.gada 17.decembrī noslēdza starpniecības līgumu par nekustamā īpašuma pārdošanu, saskaņā ar kura 1.1.punktu izpildītāja apņēmās apzināt nekustamā īpašuma /adrese A/ īpašnieku, saskaņot laiku, kad pasūtītājs var iepazīties ar nekustamo īpašumu dabā, panākt sākotnējo vienošanos par īpašuma atsavināšanu ar nekustamā īpašuma īpašnieku, sagatavot un saskaņot pirkšanas – pārdošanas rokas naudas un pirkšanas – pārdošanas līguma projektu, sniegt citus juridiskos pakalpojumus saistībā ar nekustamā īpašuma iegādi, veikt citas ar šīm darbībām saistītas darbības un/vai sagatavot citus dokumentus. Šā līguma 5.9.punkts paredz, ka nevienai no pusēm nav tiesības nodot savas tiesības un pienākumus trešajām personām bez otras puses rakstiskas piekrišanas. Līgumu parakstījis /pers. B/ kā pieteicējas pārstāvis un /pers. C/ kā SIA /Nosaukums B/ pārstāvis.

2014.gada 5.februārī starp pusēm sastādīts pieņemšanas – nodošanas akts, kura 1.1.punktā apliecināts, ka /Nosaukums B/ sniegusi pakalpojumus, tostarp – ar

nekustamā īpašuma īpašuma tiesību maiņu par labu pasūtītājam saistītie pakalpojumi – lietas (tiesiskā stāvokļa, apgrūtinājumu) analīze, partnera tiesiskā stāvokļa, maksātspējas/uzticamības pārbaude, konsultācijas tiesību jautājumos un nodokļu aprēķināšanas jautājumos, dokumentu projektu sagatavošana un vairākkārtēja grozīšana, pārstāvība pārrunās, tiesību nostiprināšana zemesgrāmatā; jautājumos ar saistībām pret AS /Nosaukums F/, darījuma noformēšanu un hipotēkas dzēšanu – lietas (tiesiskā stāvokļa, apgrūtinājumu) analīze, konsultācijas tiesību jautājumos, dokumentu projektu analīze un vairākkārtēja grozīšana, pārstāvība pārrunās, tiesību nostiprināšana zemesgrāmatā; 1.2.punktā apliecināts, ka SIA /Nosaukums B/ sniegusi pakalpojumus, tostarp – ar nekustamā īpašuma tiesību maiņu saistītie pakalpojumi – lietas (tiesiskā stāvokļa, apgrūtinājumu) analīze, partneru tiesiskā stāvokļa, maksātspējas/uzticamības pārbaude, konsultācijas tiesību, t.sk. pirmpirkuma tiesību jautājumos un nodokļu aprēķināšanas jautājumos, dokumentu projektu sagatavošana un vairākkārtēja grozīšana, pārstāvība pārrunās, tiesību nostiprināšana zemesgrāmatā; pirkuma līguma ar SIA /Nosaukums E/ sagatavošana un vairākkārtēja grozīšana, pārstāvība pārrunās, īpašuma pirkšanas – pārdošanas rokasnaudas līguma projekta saskaņošana un sagatavošana. Puses vienojās, ka 2013.gada 17.decembra Starpniecības līgums par nekustamā īpašuma pārdošanu par summu 127 413,00 *euro* ir izpildīts.

Par izpildītajiem darbiem SIA /Nosaukums B/2014.gada 12.februārī izrakstīja rēķinu Nr.25.

[6.2] Izvērtējot pieteicējas grāmatvedībā reģistrētos dokumentus, tiesa secināja, ka no līguma un pieņemšanas – nodošanas akta nav konstatējams, tieši kādus pakalpojumus ir sniegusi SIA /Nosaukums B/. Proti, lietas materiālos neatrodas kādas lietas tiesiskā stāvokļa, apgrūtinājumu analīze, tāpat nav saprotams, kāda partnera tiesiskā stāvokļa un maksātspējas/uzticamības pārbaude veikta, ja tieši pieteicējai šajā gadījumā ir pienākums veikt samaksu, darbu nodošanas aktā nav atspoguļots tieši kādas tiesību un nodokļu konsultācijas un kādā sakarā veiktas, aktā nav atspoguļots, tieši kādi dokumentu projekti tika sagatavoti un vairākkārt (tieši kad un kādā apmērā) grozīti, tāpat aktā nav norādīts – kad un kādās pārrunās pieteicēja pārstāvēta. Tāpat nav saprotams, kādas tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā (jo no lietas materiāliem izriet, ka dokumenti kārtoti pie notāres), no akta nav saprotams, kādus pakalpojumus varēja sniegt izpildītāja saistībā ar hipotēkas dzēšanu, proti, kā pieteicēja var dzēst hipotēku par AS /Nosaukums F/ piederošo īpašumu.

Izvērtējot kopsakarā likuma ,,Par grāmatvedību" 2.pantu un 7.panta 10.punktu ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 125.panta pirmās daļas 8.punktā noteikto, pirmās instances tiesa secināja, ja nodokļu rēķinā ir ietverts tikai preces vai pakalpojuma nosaukums, no kura nav izsecināma saimnieciskā darījuma būtība, tad nodokļu maksātājam ir pienākums grāmatvedībā uzglabāt arī citus dokumentus, proti, ārējus vai iekšējus attaisnojuma dokumentus, no kuriem būtu saprotama darījuma būtība.

Pirmās instances tiesa atsaucās uz Augstākās tiesas judikatūrā nostiprināto, ka starpniecības, konsultāciju, mārketinga un vadības pakalpojumu jēdziens ir pārāk plašs un nenoteikts, lai no tā varētu secināt, kādi pakalpojumi tikuši sniegti. Līdzīgu atziņu Augstākā tiesa paudusi par menedžmenta pakalpojumiem. Tāpat atbilstoši Augstākās tiesas praksē nostiprinātajām atziņām, ja nav iespējams identificēt par kādiem pakalpojumiem konkrēti ir izrakstīts rēķins un kādi pakalpojumi ir saņemti, tad nav pamata priekšnodokļa atskaitīšanai.

Tiesa atzina, ka izskatāmajā gadījumā no pieteicējas grāmatvedībā reģistrētajiem dokumentiem nav saprotama saimnieciskā darījuma būtība, līdz ar to VID pamatoti vērtēja tālākos darījuma apstākļus.

[6.3] Tiesa konstatēja, ka no lietas materiāliem izriet, ka SIA /Nosaukums B/ kā pasūtītājs 2013.gada 17.decembra starpniecības līguma par nekustamā īpašuma pārdošanu izpildei pretēji līguma 5.9.punktam piesaistījusi divus apakšuzņēmumus kā izpildītājus – SIA /Nosaukums C/ noīgts nekustamā īpašuma atrašanai un SIA /Nosaukums D/ juridisko pakalpojumu slēgšanai. Līgumi ar apakšuzņēmējiem noslēgti pirms 2013.gada 17.decembra Starpniecības līguma par nekustamā īpašuma pārdošanu.

[6.3.1] Atbilstoši 2013.gada 3.decembra starpniecības līgumam SIA /Nosaukums C/ apņēmās atrast pasūtītāja vajadzībām īpašumu Rīgas pilsētā ne dārgāku par Ls 500 000,00. Līgumu parakstījusi SIA /Nosaukums C/ pārstāve /pers. D/. Puses vienojušās, ka maksa par izpildīto pakalpojumu sastādīs 4 % no nekustamā īpašuma atsavināšanas cenas, bet ne vairāk kā Ls 200 00,00. Puses 2014.gada 5.februārī parakstījušas pieņemšanas – nodošanas aktu, kurā apliecināts, ka izpildītājs ir piemeklējis pasūtītāja vajadzībām nekustamo īpašumu un sniedzis pakalpojumus kopumā par 24 792,12 *euro*. Par minēto darījumu SIA /Nosaukums C/ 2014.gada 5.februārī izrakstīja rēķinu.

Izvērtējot minētos dokumentus, tiesa secināja, ka no šiem dokumentiem nav saprotama saimnieciskā darījuma būtība, jo nav norādīts, tieši kādas darbības veiktas nekustamā īpašuma atrašanai, kas šīs darbības veicis un cik ilgu laiku tas patērējis. Nav norādīts konkrēto izmaksu ekonomiskais pamatojums.

[6.3.2] Atbilstoši 2013.gada 20.decembra starpniecības līgumam nekustamā īpašuma pārdošanā SIA /Nosaukums D/ apņēmās apzināt nekustamā īpašuma īpašnieku, saskaņot laiku, kad pasūtītājs var iepazīties ar piedāvāto nekustamo īpašumu dabā, panākt sākotnēju vienošanos par īpašuma atsavināšanu ar nekustamā īpašuma īpašnieku, sagatavot un saskaņot īpašuma pirkšanas – pārdošanas rokasnaudas līguma projektu, sagatavot un saskaņot īpašuma pirkšanas – pārdošanas pirkuma līguma projektu, sniegt citus juridiskos pakalpojumus saistībā ar nekustamā īpašuma iegādi, kā arī veikt citas ar šīm darbībām saistītas darbības un/vai sagatavot citus dokumentus.

Pakalpojuma maksa sastādīja 9 % no nekustamā īpašuma atsavināšanas cenas (46 101,05 *euro*). Līgumu parakstījis SIA /Nosaukums D/ pārstāvis /pers. E/.

Puses 2014.gada 5.februārī parakstījušas pieņemšanas – nodošanas aktu, kurā apliecināts, ka izpildītājs ir sniedzis līgumā norādītos pakalpojumus, tostarp, bet ne tikai: normatīvo aktu analīze, līgumu, vienošanās, izlīgumu, pretenziju, rīkojumu un citu dokumentu, un korespondences analīze, dokumentu projektu sagatavošana, dokumentu un to projektu labojumi un grozījumi, pārstāvība tiesā, pārstāvība attiecībās ar citiem komersantiem, nepieciešamo dokumentu sagatavošana, konsultācijas ar konkursiem saistītos jautājumos, dokumentu sagatavošana tiem, konsultācijas preču importēšanā un eksportēšanā no Eiropas Savienības valstīm un NVS valstīm, organizēšanas un licencēšanas jautājumos, debitoru monitorings, parādu piedziņa, parādu piedziņas lietu analizēšana, lietu sagatavošana tiesvedības procesiem, pretenziju un brīdinājumu sagatavošana, parādnieku mantiskā stāvokļa izpēte, konsultācijas un dokumentu sagatavošana darba tiesību jautājumos un citos jautājumos. Šā dokumenta pielikumā norādīts, ka saskaņā ar 2013.gada 20.decembra starpniecības līgumu sniegtie pakalpojumi ir rokasnaudas līguma projekta sagatavošana, vairākkārtēja grozīšana, labošana, pirkšanas – pārdošanas līguma projekta sagatavošana, vairākkārtēja grozīšana, labošana, īpašumu tiesību korroborācijas zemesgrāmatā jautājumu izpēte, dokumentu sagatavošana un konsultācijas ar to saistītos jautājumos.

Par kopumā sniegtajiem pakalpojumiem izrakstīti rēķini par 67 700,00 *euro* un 9 950,00 *euro*.

Izvērtējot minētos dokumentus, tiesa secināja, ka no šiem dokumentiem nav saprotama saimnieciskā darījuma būtība, darbu pieņemšanas – nodošanas aktā nav izdalīti konkrēti sniegtie pakalpojumi un rēķini izrakstīti par visiem sniegtajiem pakalpojumiem kopā, attiecībā uz pieteicēju veikts izpildīto darbu izdalījums, tomēr nav norādīti pakalpojumu izmaksas raksturojoši dati, proti, cik izmaksājusi rokas naudas līguma un pirkšanas – pārdošanas līguma projekta izstrāde un vairākkārtēja labošana, nav norādīts tieši, kad veikta līguma labošana un grozīšana, cik apjomīga tā bijusi un kādu laika patēriņu prasījusi. Tāpat pirmās instances tiesa atzina, ka nav saprotams, ko sevī ietver īpašumu tiesību korroborācijas zemesgrāmatā jautājumu izpētes pakalpojums, kāpēc tāds bijis nepieciešams, ja līgums slēgts pie notāres, nav norādīts, kādi citi dokumenti sagatavoti un kādas konsultācijas sniegtas. Nav norādīts konkrēto izmaksu ekonomiskais pamatojums.

[6.4] Tiesa konstatēja, ka lietā iegūti turpmāk atreferētie paskaidrojumi un liecības par darījuma faktiskajiem apstākļiem.

[6.4.1] Audita sākuma sarunas protokolā pieteicējas prokūrists /pers. B/ norādīja, ka tā kā pieteicēja bija gatava iegādāties nekustamo īpašumu, tad pieteicējai tika pateikts, ka darījums var notikt tikai ar SIA /Nosaukums B/ palīdzību, nosacījums netika uzspiests, bet minētais uzņēmums varēja ātri noorganizēt darījumu, kamēr cits pircējs nav nopircis ēku. Pieteicēja piekrita darījumam, jo SIA /Nosaukums B/piedāvātā cena par pakalpojumiem pieteicēju apmierināja.

[6.4.2] Audita nobeiguma sarunas protokolā pieteicējas pārstāvis /pers. A/ norādīja, ka ir apmierināts ar SIA /Nosaukums B/ sniegto pakalpojumu, pats galvenais bija darījuma drošība, ka tas tiks veikts bez aizkavēšanās un papildus darbiem.

[6.4.3] Pieteicēja 2014.gada 21.augusta elektroniski sniegtajā paskaidrojumā norādīja, ka par iespēju iegādāties nekustamo īpašumu uzzinājusi no SIA /Nosaukums B/ pārstāvja /pers. C/. Tā kā sākotnējā partnera apiešana nav godīga, nekustamo īpašumu varēja iegādāties tikai gadījumā, ja tiks izmantoti SIA ,,/Nosaukums B/ starpniecības pakalpojumi. Par pakalpojuma maksu puses vienojušās sarunu ceļā, cenu lapas nav bijis. SIA /Nosaukums B/ apzināja nekustamā īpašuma īpašnieku, saskaņoja laikus, kad pieteicēja var iepazīties ar nekustamo īpašumu dabā, panāca vienošanos ar pārdevēju par nekustamā īpašuma atsavināšanu, izstrādāja un izsniedza līgumu projektus, kuri pēc neskaitāmiem labojumiem tika parakstīti un atbildēja uz neskaitāmiem jautājumiem procesa gaitā.

[6.4.4] Pieteicēja 2014.gada 16.maija sniegtajā paskaidrojumā norādīja, ka sadarbības partneris SIA /Nosaukums B/ tika izvēlēts, balstoties uz šā uzņēmuma labo slavu un ilggadējo darba pieredzi.

[6.4.5] Tiesas sēdē pieteicējas pārstāvis /pers. A/ paskaidroja, ka viņš kā pieteicējas valdes loceklis uzzināja par iespēju iegādāties nekustamo īpašumu /adrese A/. Par nekustamā īpašuma iegādes iespēju uzzinājis no advokātes /pers. F/. /pers. A/ izrādīja iniciatīvu un vēlējās šo īpašumu iegādāties pieteicējas īpašumā, lai veiktu saimniecisko darbību. Tajā pašā laikā nācās pārliecināt pieteicējas īpašniekus, jo pieteicējas pamatdarbība nav īpašuma pirkšana un darījumi ar nekustamajiem īpašumiem. Lai darījums notiktu droši, piesaistīja savu paziņu /pers. C/. Šā darījuma laikā notikušas vairākas tikšanās, lai aplūkotu īpašumu un novērtētu tā tehnisko stāvokli, jo īpašums bija 2 līdz 3 gadus stāvējis tukšs. Īpašums tika apskatīts vairākas reizes. Lai nodrošinātos pret naudas iesaldēšanu, pieaicinājis SIA /Nosaukums B/ un no otras puses nodrošinājies un devis nekustamā īpašuma pirkšanas – pārdošanas līgumu koriģēt /pers. F/. Daļu līguma sastādīja /pers. C/, daļu koriģēja /pers. F/. Darījums prasīja daudz laika, lai analizētu nekustamo īpašumu, analizētu un lasītu līgumus. Tā kā /pers. A/ ir pieteicējas valdes loceklis, tad tas neietilpa viņa tiešajos darba pienākumos. /pers. A/ vienojās ar pieteicējas īpašniekiem, ka var nopelnīt. Tāpēc /pers. A/ pateica /pers. C/ par SIA /Nosaukums C/, kas ir /pers. A/ uzņēmums. Paprasījis konkrētu summu par darījumu veikšanu un garantējis, ka pieteicēja šo īpašumu nopirks, SIA /Nosaukums E/ pārdos un SIA /Nosaukums B/ noslēgs šo darījumu veiksmīgi. Par to SIA /Nosaukums C/ saņēma nelielu komisiju 4% apmērā. /pers. A/ uzskata, ka faktiski valsts ir ieguvusi vairāk, jo cena tika pacelta par 4%, tas nozīmē, ka valsts ir saņēmusi par 4% lielākus nodokļus. /pers. A/ nav zināms, kāpēc SIA /Nosaukums B/ kā apakšuzņēmēju piesaistījis SIA /Nosaukums D/. Nekustamo īpašumu bijis apsekot gan pats, gan /pers. B/, gan SIA /Nosaukums B/.

[6.4.6] Pieteicējas pārstāvis /pers. B/ tiesas sēdē paskaidroja, ka bija iesaistīts darījumā kā izpildītājs, vedis /pers. F/ līgumus uz izskatīšanu un parakstīšanu, jo darījums notika dažas dienas pirms jaunā gada un visam bija ātri jānotiek. /pers. A/ tajā brīdī atradās ārzemēs. /pers. B/ kā prokūrists ar paraksta tiesībām bija piesaistīts visu līgumu parakstīšanā pie juristiem, kontaktējies ar dažādiem cilvēkiem. Kontaktējies ar SIA /Nosaukums E/ darbiniekiem, lai saprastu nekustāmā īpašuma cenu, pārbūves nepieciešamību, kādi ieguldījumi paredzami, lai gala rezultātā būtu iegūstama peļņa. No rīta bija tikšanās vienā uzņēmumā, dienas vidū vajadzēja atrasties pārdošanas objektā papildus jautājumu risināšanai, vakarā pie juristiem. Tāpēc bija vairāku darbinieku piesaiste, jo visi bija ieinteresēti līguma ātrākai parakstīšanai.

[6.4.7] SIA /Nosaukums B/ 2014.gada 5.septembrī sniegusi paskaidrojumu VID, ka, lai arī tās līgums ar pieteicēju faktiski noslēgts tikai 2013.gada 17.decembrī, tomēr pieteicēja jau iepriekš bija darījusi zināmu, ka vēlas iegādāties attiecīgu nekustamu īpašumu un uzņēmumam jau iepriekš ar pieteicēju bija mutvārdu vienošanās par minētā darījuma saturu un lielākā daļa no atrunātajiem pakalpojumiem uz līguma slēgšanas brīdi jau bija sniegti. Pakalpojuma cena tika noteikta, pusēm vienojoties. Galvenais uzņēmuma pakalpojums pieteicējai ir nekustamā īpašuma pirkuma darījuma nodrošināšana, kas ietver sevī ne tikai konkrētā īpašuma specificēšanu un piedāvāšanu klientam, bet galvenokārt veiksmīgas pārrunas ar īpašuma pārdevēju, nodrošinot pieteicējai īpaši izdevīgu darījuma cenu un darījuma slēgšanas un izpildes nosacījumus. Tieši šis apstāklis bija pamatā cenas noteikšanai. Kā uzņēmuma papildus pakalpojumi darījuma nodrošināšanai bija darījuma otras puses tiesībspējas, maksātspējas un uzticamības pārbaude un analīze, darījuma objekta tiesiskā stāvokļa pārbaude un analīze, objekta vairākkārtēja apskate un izvērtēšana dabā (kopā ar pasūtītāju), darījumu saistīto dokumentu projektu sagatavošana un labošana, klienta konsultēšana darījuma slēgšanā. SIA /Nosaukums B/ sniegtos pakalpojumus (darbības) veicis /pers. C/. Realizējot klienta uzdevumu izpildi, jau iepriekš bija piesaistīts apakšuzņēmējs SIA /Nosaukums C/, kuras pārstāve /pers. D/ uzrādījusi rakstveida pilnvaru. Tā kā SIA /Nosaukums C/ šā darījuma ietvaros veica tikai tirgū parasti piedāvātus pakalpojumus, tad arī pakalpojumu cena noteikta atbilstoši tirgū pastāvošajai vidējai cenai. Cena, par kādu SIA /Nosaukums B/ vienojās ar SIA /Nosaukums D/ par tās sniegtajiem pakalpojumiem, pamatojās uz pakalpojumu cenas apjomu, par kādu par attiecīgo darbu veikšanu uzņēmums bija vienojies ar pieteicēju.

[6.4.8] SIA /Nosaukums B/ 2014.gada 26.maijā sniegusi paskaidrojumu VID, ka pieteicēja nav iepriekš bijis pazīstams klients. Tieši pieteicēja izrādījusi iniciatīvu saņemt pakalpojumus no SIA /Nosaukums B/ sakarā ar cita klienta ieteikumu. Pieteicēja vērsās uzņēmumā, dodot uzdevumu atrast nekustamo īpašumu un veikt juridiska rakstura darbus. Lai izpildītu uzdevumu, 2013.gada 3.decembrī tika noslēgts līgums ar SIA /Nosaukums C/, uzdodot par pienākumu atrast piemērotu nekustamo īpašumu un pārliecināties par pārdevēja tiesību apjomu. SIA /Nosaukums C/ tika izvēlēts pēc citu sadarbības partneru ieteikuma. Savukārt juridisko darbu izpildei tika noslēgts līgums ar SIA /Nosaukums D/, kas ir sadarbības partnere kopš 2013.gada maija.

[6.4.9] Tiesas sēdē /pers. C/ liecināja, ka bijis SIA /Nosaukums B/ īpašnieks un valdes loceklis. Uzņēmums sniedzis juridiskās apkalpošanas pakalpojumus, galvenais apakšuzņēmējs bija SIA /Nosaukums D/, kuram tika nodoti 90% pasūtījumu. Pieteicēja vērsās pie SIA /Nosaukums B/ ar piedāvājumu uzņemties darījuma nodrošināšanu par nekustamā īpašuma pirkšanu. Kaut kādu iemeslu pēc pieteicēja nevarēja vienoties par to tieši. Īpašums liels un dārgs, diezgan sarežģīti juridiski panākt visu pušu apmierinošu darījuma saturu. /pers. C/ piekrita sniegt pakalpojumus, kontaktējās ar /pers. A/, kurš teica, ka, lai arī pēc būtības pieteicēja grib nopirkt šo īpašumu, darījuma noteikumi ir ne visai pievilcīgi. Lai šis darījums notiktu, jāveic būtisks darbs, lai pārliecinātu pieteicējas īpašniekus par to, ka šis darījums būtu jāveic tieši šādā veidā. /pers. C/ jautājis, vai /pers. A/ ir skaidrs, kā to izdarīt. /pers. A/ norādījis, ka viņš to varētu izdarīt, bet tas nav pieteicējas valdes locekļa kompetences ietvaros. Tāpēc puses vienojušās, ka /pers. A/ to dara kā pieaicināts speciālists, par atsevišķu atlīdzību. Faktiski /pers. A/ dara daļu darba, kas būtu jādara SIA „/Nosaukums B/". Tika noslēgts līgums ar uzņēmumu, kas piederēja /pers. A/, vienojušies par atlīdzību. Atlīdzība bija 3/4 no summas, kuru juridiskais birojs nopelnīja darījumā. Liecinieks norādīja, ka nekustamā īpašuma pirkumu darījumos lielākā atlīdzības daļa vai lielākais darbs nav jurista darbs, bet gan psiholoģiskais darbs. SIA /Nosaukums B/" bija iespēja saprast, ka darījums vispār nebūs un nenopelnīs neko, vai padalīties ar /pers. A/ par to, ka viņš veic šo darbu. Otrs variants likās piemērotāks. Saņemot pasūtījumu, bija darba uzdevums strādāt tieši ar šo īpašumu. Juridiskais birojs to nemeklēja. Tāpat /pers. C/ liecināja, ka SIA /Nosaukums D/ veica tehniskos nodrošinājuma darbus – īpašuma apsekošanu, tehniskās informācijas vākšanu, nekustamā īpašuma tālākās izmantošanas informācijas vākšanu un noformēšanu, pašu darījuma dokumentu noformēšanu. Liecinieks neatcerējās, kā notika vienošanās ar pieteicēju par darījuma summu, norādot, ka summa ik pa brīdim mainījās. Darījuma summa tika piemērota procentuāli nekustamā īpašuma vērtībai, bet neatcerējās, cik liela bija vērtība un cik liela procentuālā daļa. Atcerējās, ka summa, ko saņēma bija aptuveni 100 000, kāda bija biroja peļņa, neatceras. Par sadarbību ar SIA /Nosaukums D/ liecinieks norādīja, ka kontatējās ar /pers. E/. Rēķinus apakšuzņēmumam kopumā izrakstīja 2-4 reizes mēnesī, citreiz par darbu kopumu, citreiz par atsevišķiem darbiem, vidēji reizi nedēļā ar SIA /Nosaukums D/ tika saskaņots izdarīto darbu apjoms, doti jauni darbi, pieņemti esošie un parakstīti darbu pieņemšanas – nodošanas akti, uz aktu pamata izrakstīti rēķini. Par SIA /Nosaukums D/ rēķinu par Ls 46 000 nevarēja paskaidrot, vai tas bija par visu darbu apjomu vai tikai par juridiskajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar nekustamā īpašuma pirkšanu. Pieļāva, ka rēķinā ir arī citi darbi. Tāpat liecinieks neatcerējās, kurā gadalaikā notika strīdus darījums. /pers. C/ liecināja, ka pats fiziski nekustamo īpašumu neapsekoja, ar to nodarbojās SIA /Nosaukums D/. Atbildot uz jautājumu par apakšuzņēmēju piesaistīšanu, /pers. C/ norādīja, ka pieļauj, ka pieteicēja par to varēja zināt. Liecinieks neatcerējās, vai konkrēti informēja par to, ka būs šāds apakšuzņēmējs, bet darba gaitā tas bija redzams. Tehniskos darbus izpildīja SIA /Nosaukums D/, iespējams, tās darbinieki darba rezultātus nodeva pa taisno pasūtītājam. Tāpat /pers. C/ paskaidroja, ka nezina, kas sagatavoja nekustamā īpašuma pirkuma līgumu, pieļāva, ka tā versija, kas ir noslēgtais līgums, vispār ir cita versija, iespējams, ka sākotnējo līgumu piedāvāja pārdevējs. Liecinieks esot kontaktējies ar pieteicējas juristi, jo, tehniski strādājot ar dokumentu tekstiem, arī viņa tos lasīja. Liecinieks nevarēja pateikt, vai bijusi nesapratšanās par kādiem līguma punktiem, neesot bijis tā, ka pieteicējas juristei būtu tiesības pārstāvēt uzņēmumu ar tiesībām pieņemt lēmumus vai grozīt līgumu tekstus un ar tiesībām ziņot, lai veic izmaiņas. Liecinieks apstiprināja, ka strādājis arī ar SIA /Nosaukums E/, bet nevarēja pateikt, ar kuru personu no šā uzņēmuma komunicējis.

[6.4.10] Pieteicējas pārstāvis /pers. G/ norādīja, ka SIA /Nosaukums C/ darbiniece /pers. D/ nav piedalījusies darījumos, tikai parakstījusi vienu līgumu.

[6.4.11] SIA /Nosaukums C/ 2014.gada 22.augusta paskaidrojumā VID norādīja, ka SIA /Nosaukums C/ un SIA /Nosaukums B/ amatpersonas ir savstarpēji pazīstamas. SIA /Nosaukums C/ amatpersona /pers. A/ garantēja 2014.gada 3.decembra noslēgtā starpniecības līguma izpildi, jo SIA /Nosaukums C/ amatpersona /pers. A/ uzzināja par nekustamā īpašuma pārdošanu no /pers. F/. Pakalpojuma cena tika noteikta atbilstoši SIA /Nosaukums C/ ieguldītā darba un pakalpojumā radītās pievienotās vērtības novērtējumam. Cenrāži par ieguldītā darba vērtību nav pieejami.

[6.4.12] SIA /Nosaukums D/ 2014.gada 21.maijā sniegusi paskaidrojumu, ka uzņēmumā strādā pieci darbinieki: valdes loceklis, komercdirektors, divi juristi un biroja administratore. Uzņēmuma īpašnieks ir /pers. H/, uzņēmuma komercdarbību veic /pers. E/. Uzņēmuma galvenais stratēģiskais partneris ir SIA /Nosaukums B/", kura uzdevumā SIA /Nosaukums D/ izpilda ar juridiskā biroja klientu lietu vešanu saistītus juridiska rakstura un lietvedības darbus civiltiesiskos jautājumos, pamatojoties uz savstarpēji noslēgto līgumu. Lai nodrošinātu savlaicīgu un kvalitatīvu darbu izpildi, uzņēmums daļēju darbu izpildei piesaista apakšuzņēmēju.

[6.4.13] SIA /Nosaukums D/ 2014.gada 3.septembrī sniegusi paskaidrojumu, ka uzņēmumā strādā trīs juristi, kas veic darba apjomu kopīgi un ar ciešu sadarbību ar pasūtītāju SIA /Nosaukums B/ un/vai pasūtītāja klientu. Tā kā pasūtījuma izpildes gaitā tika veiktas vairākkārtējas dokumentu grozīšanas un labojumi, kā rezultātā vienu un to pašu dokumentu varēja rakstīt, grozīt un/vai labot katrs no uzņēmuma darbiniekiem un ne vienu reizi, tad nav iespējams izdalīt konkrētu dokumentu, ko gatavoja katrs uzņēmuma darbinieks. Lai sniegtu pasūtītājam un viņa klientam kvalitatīvu pakalpojumu, uzņēmumam bija nepieciešams izanalizēt situāciju ar nekustamo īpašumu, proti, izpētīt jautājumu par apgrūtinājumu un liegumu noņemšanu, kas bija uzlikti attiecīgam nekustamajam īpašumam, veikt likumdošanas analīzi, sagatavot līguma projektus un nepieciešamos dokumentus iesniegšanai zemesgrāmatā. Uzņēmumam nav izstrādāta pakalpojumu cenu kalkulācija, bet noteikta maksa par sniegto pakalpojumu (9%) tiek noteikta pārrunu ceļā, pusēm vienojoties.

[6.4.14] Tiesas sēdē /pers. H/ liecināja, ka bijis SIA /Nosaukums D/ valdes loceklis. Uzņēmums nodarbojies ar juridisko pakalpojumu sniegšanu. Liecinieks vadījis saimniecisko darbību, bet par juridisko pakalpojumu sniegšanu atbildējis /pers. E/, uzņēmumā strādājuši 3 juristi. Uzņēmuma lielākais un pastāvīgais klients bija SIA /Nosaukums B/". Liecinieks zina, ka bijis nekustamā īpašuma pirkšanas – pārdošanas darījums, bet to veicis /pers. E/, tāpēc par darījuma apstākļiem lieciniekam nav informācijas. /pers. E/ arī izrakstīja rēķinus un darbojās ar bankas kontiem.

[6.4.15] Zvērināta advokāte I.Bumbiere 2014.gada 28.augustā sniedza informāciju VID, kurā apstiprināja, ka viņa ir sagatavojusi 2013.gada 17.decembra pirkuma līgumu starp pieteicēju un pārdevēju SIA /Nosaukums E/ par nekustamā īpašuma iegādi. Par sniegtajiem pakalpojumiem samaksu veica pieteicēja.

Tiesa 2016.gada 15.februārī atzina, ka /pers. F/ atbrīvojama no liecību sniegšanas, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 163.pantu un Advokatūras likuma 6.pantu.

[6.4.16] SIA /Nosaukums E/ valdes loceklis /pers. I/ sniedza VID informāciju, ka nekustamā īpašuma pārdošanas process tika uzsākts 2012.gadā, kad SIA /Nosaukums E/ piedāvāja nekustamo īpašumu tirgū. 2013.gadā nekustamā īpašuma pārdošanas process noritēja ļoti aktīvi, proti, 2013.gada 30.maijā tika noslēgts līgums par nekustamā īpašuma pārdošanu ar citu juridisko personu, bet pircējs nesamaksāja līgumā noteikto pirkuma maksu. Aptuveni 2013.gada novembrī par nekustamo īpašumu interesi izrādīja pieteicēja, sazinoties telefoniski, kā arī vairākkārt aplūkojot nekustamo īpašumu klātienē. Tikšanās reizēs piedalījās personas, kas sevi sauca par pieteicējas pārstāvjiem. SIA /Nosaukums E/ netika norādīts, ka pārdošanas procesā ir iesaistīts starpnieks. Nekustamā īpašuma pirkuma maksa tika noteikta augstāka par novērtējumā noteikto Ls 335 000,00. Pirkuma līgumu sagatavoja pieteicējas norādīta pārstāve zvērināta advokāte I.Bumbiere. Pēc pirkuma līguma nosacījumu izpildes un pilnas pirkuma maksas samaksas nekustamais īpašums tika klātienē nodots pieteicējai, pieņemšanas – nodošanas akts tika saskaņots ar zvērinātu advokāti I.Bumbieri. Nekustamā īpašuma pieņemšanā – nodošanā piedalījās pieteicējas pārstāvji /pers. A/, /pers. B/ un citi pārstāvji.

Tiesas sēdē /pers. I/ liecināja, ka bijis SIA /Nosaukums E/ valdes loceklis, par darījumu ar pieteicēju atcerējās vien to, ka bija tāds darījums un bijis pie notāres Līgas Eglītes. Liecinieks neatcerējās, kad un kādā veidā nekustamais īpašums izlikts pārdošanā, pieļāva, ka darījumā bija iesaistīts mākleris. Liecinieks paskaidroja, ka SIA /Nosaukums E/ sākotnēji bija AS /Nosaukums F/ meitas uzņēmums. AS /Nosaukums F/ bija iecelta likvidatore /pers. O/, kuras rīcībā bija visa informācija. Nekustamais īpašums bija vienīgais SIA /Nosaukums E/ īpašums, kas bija jāpārdod. Liecinieks nevarēja paskaidrot darījuma apstākļus. Bez pieteicējas bija arī citi

pretendenti. Darījumu kārtoja AS /Nosaukums F/ darbinieki. Liecinieks pats ar pieteicējas pārstāvjiem nekomunicēja un telpas neizrādīja. Bija tikai pie notāres, kur pirkuma līgums jau bija sagatavots. Attiecībā uz VID sniegto paskaidrojumu liecinieks norādīja, ka atceras, ka VID bija jādod kaut kādas ziņas un kaut kādas lietas precizējis, bet detalizēti nevarēja pastāstīt.

[6.4.17] Tiesas sēdē /pers. O/ liecināja, ka bija AS /Nosaukums F/ likvidatore. Nekustamā īpašuma pārdošanas process bija garšs, jo SIA /Nosaukums E/ ilgu laiku meklēja pircēju, kas būtu gatavs maksāt vērtējumā norādīto cenu. Vērtējums bija diezgan augsts, bet tirgū nebija daudz pircēju, kas būtu gatavi maksāt šo cenu. SIA /Nosaukums E/ vienu vai pat vairākas reizes noslēdza pirkuma līgumu, kurš netika izpildīts. Darījumi tika uzsākti vairākkārt, bet tikai pieteicēja nopirka šo īpašumu. Informācija par nekustamo īpašumu kopā ar informāciju par AS /Nosaukums F/ īpašumiem tika nodota mākleriem, nekustamo īpašumu aģentūrām, akcionāriem, jebkuram, kurš būtu ieinteresēts nopirkt šo īpašumu. Īpašums /adrese A/ bija diezgan vērtīgs un tādu pircēju bija samērā maz. Formāli atbildīgā persona, kura iepazīstināja potenciālos pircējus ar īpašumu, bija SIA /Nosaukums E/ valdes loceklis. Attiecībā uz šo konkrēto līgumu, tad no pircēja puses bija advokāts, ar kuru A S /Nosaukums F/ sazinājās. Lieciniece nezināja, kurš izstrādāja līguma melnrakstu, bet līguma melnraksts un līguma teksti tika saskaņoti ar zvērinātu advokāti I.Bumbieri, kura tos sūtīja elektroniski. Lieciniece ar /pers. F/ sazinājusies elektroniski un satikusies. Ievērojot to, ka AS /Nosaukums F/ bija hipotēkas tiesības, tad lieciniece personīgi sazinājusies ar /pers. F/ un saskaņojusi līguma nosacījumus, kas bija svarīgi AS /Nosaukums F/. Lieciniece paskaidroja, ka pircējam bija vairāki pārstāvji, bet saistībā ar līguma izstrādi kontaktējusies tikai ar /pers. F/, nevarēja pateikt, vai būtu piedalījies vēl kāds pieteicējas pārstāvis. Zināja, ka pieteicējai bija vairāki pārstāvji – vēl kādi divi vīrieši, jo pieteicējas valdes loceklis nemitīgi bija kādā prombūtnē, tomēr pārstāvju vārdus lieciniece neatcerējās. /pers. A/ bija ieradies apskatīt ēku vienu reizi. Attiecībā uz līguma tekstu lieciniece norādīja, ka nekas daudz tur netika labots, tika skaņoti maksājumi, jo bija dalītie maksājumi vairākos periodos, un kurā brīdī AS /Nosaukums F/ noņems savu hipotēku. Līgumā bija paredzēts, ka nauda tiek skaitīta tieši uz AS /Nosaukums F/ kontu. Tās bija atšķirīgās lietas, kas atšķīrās no standarta pirkuma līgumiem. Ar nekustamā īpašuma ēkas izrādīšanu nodarbojās AS /Nosaukums F/ darbiniece /pers. R/, kurai bija signalizācijas piekļuves kodi. Viņa bija ilggadēja AS /Nosaukums F/ darbiniece, arī bijusī valdes locekle. Viņai bija pilns pārskats par ēku. Lieciniece norādīja, ka starp pusēm nebija noslēgts priekšlīgums, valdes loceklis bija nemitīgi prombūtnē, tāpēc darījums ieilga. Neviena persona neuzrādīja dokumentu, ka darbotos kā pieteicējas pārstāvji, tāpēc nevar paskaidrot, vai tie pārstāvji, kas nāca, bija kā fiziskas personas pilnvaroti vai sabiedrības ar ierobežotas atbildību pilnvaroti. Lieciniece paskaidroja, ka kopā ar /pers. I/ sagatavojusi SIA /Nosaukums E/ paskaidrojumu VID.

[6.4.18] Tiesas sēdē /pers. R/ liecināja, ka bijusi AS /Nosaukums F/ valdes locekle un viceprezidente no 2001.gada līdz bankas likvidācijai. /adrese A/ atradās bankas meitas uzņēmums SIA /Nosaukums E/. Pie likvidācijas arī to vajadzēja pārdot. Lieciniece piedalījās kā pārstāve likvidācijas procesā, viņai bija uzticētas ēkas atslēgas. Nāca ļoti daudz pircēju. Ar iespējamiem pircējiem lieciniece runāja tikai tik daudz, lai ēkā ielaistu pārstāvjus un izrādītu, viņu vārdus lieciniece nezina, jo iespējamie pircēji tos neteica. /pers. O/ nodarbojās ar šo darījumu, un /pers. R/ tika pateikts, cikos jāizrāda telpas. Lieciniece neatcerējās, vai bija personas, kas vairākkārt apskatīja ēku. Dokumentācija atradās bankas grāmatvedībā. Lieciniecei neko neizteica SIA /Nosaukums A/, /pers. A/, SIA /Nosaukums B/", SIA /Nosaukums C/, SIA /Nosaukums D/.

[6.5] Tiesa norādīja, ka, izvērtējot lietas materiālus kopumā, tai neradās šaubas par pieteicējas un tās deklarētā darījuma ar SIA /Nosaukums B/ absolūti mākslīgo raksturu, turklāt no pušu paskaidrojumiem izriet, ka pieteicēja pati ir piedalījusies mākslīgā darījuma organizēšanā.

No pieteicējas pārstāvja /pers. B/ un /pers. A/ sākotnējiem paskaidrojumiem izriet, ka SIA /Nosaukums B/piesaistīts pakalpojuma sniegšanai, lai darījums norisinātos bez kavējumiem, arī SIA /Nosaukums B/ pārstāvis /pers. C/ skaidrojis, ka veicis pārrunas ar SIA /Nosaukums E/. Vienlaikus minētie paskaidrojumi neapstiprinās ar SIA /Nosaukums E/ bijušā valdes locekļa /pers. I/ un AS /Nosaukums F/ likvidatores /pers. O/ liecībām. Proti, no /pers. I/ liecības izriet, ka viņš nekustamā īpašuma pārdošanas darījumā nebija aktīvi iesaistīts un darījumu faktiski veica AS /Nosaukums F/ darbinieki, tostarp /pers. O/. Tādējādi /pers. I/ neapstiprināja paskaidrojumus, ka kāda persona ar viņu būtu kontaktējusies. Savukārt /pers. O/ norādīja, ka bija ieinteresēta darījuma ātrākā veikšanā, kas kavējies tieši pieteicējas valdes locekļa prombūtnes dēļ. Līdz ar to neapstiprinās paskaidrojumi, ka pieteicējai būtu bijusi objektīva nedrošība par darījuma norisi.

Tiesas sēdē /pers. A/ paskaidroja, ka viņš kā pieteicējas valdes loceklis uzzināja par iespēju iegādāties nekustamo īpašumu no advokātes I.Bumbieres. Tā kā viņa pienākumos neietilpst nekustamā īpašuma izvērtēšana un līgumu slēgšana, tad vēlējies nopelnīt, tāpēc pieaicinājis SIA /Nosaukums B/", kura pārstāvim /pers. C/ ieteicis noslēgt līgumu ar /pers. A/ piederošo uzņēmumu SIA /Nosaukums C/. Arī /pers. C/ tiesas sēdē liecināja, ka tieši /pers. A/ vērsies pie viņa ar piedāvājumu slēgt darījumus, tai skaitā ar SIA /Nosaukums C/. Tāpat /pers. C/ liecināja, ka SIA /Nosaukums B/ nav meklējusi klienta vajadzībām īpašumu, jo tika uzdots strādāt jau ar konkrēto īpašumu. Tiesa secināja, ka no /pers. A/ paskaidrojumiem un /pers. C/ liecības izriet, ka /pers. A/ jau bija zināms nekustamais īpašums, kuru pieteicēja vēlas iegādāties. Tādējādi jau no pieteicējas pārstāvja paskaidrojumiem un /pers. C/ liecības secināms, ka SIA /Nosaukums C/ nav sniegusi pakalpojumu SIA /Nosaukums B/, kura to savukārt nav sniegusi pieteicējai. Līdz ar to 2013.gada 3.decembra starpniecības līgums un 2014.gada 5.februāra rēķins, ar kuru SIA /Nosaukums C/ apņēmās atrast pasūtītāja vajadzībām īpašumu Rīgas pilsētā ne dārgāku par Ls 500 000,00, ir fiktīvs un lietā pilnībā secināms, ka šāds darījums nav noticis vispār.

Vērtējot, vai SIA /Nosaukums B/ ir sniegusi juridiska rakstura pakalpojumus, tiesa jau iepriekš secināja, ka atbilstoši dokumentiem SIA /Nosaukums B/ noslēgusi apakšuzņēmuma līgumu ar SIA /Nosaukums D/. Tomēr no līguma un pieņemšanas – nodošanas akta nav izprotams, tieši kādi pakalpojumi sniegti, nav sniegts skaidrojums par pakalpojumos faktiski iesaistītajiem darba ņēmējiem, pakalpojumu apjomu, noformēto darījumu norisi (saskaņošanas kārtība, tikšanās datumi, nav identificējami noformētie un saskaņotie dokumenti, nav identificējami dati analīzes izmantošanai). Tiesa konstatēja, ka, pieņemšanas –nodošanas akta pielikumā norādīts, ka tika sagatavots un vairākkārt labots un grozīts rokas naudas līguma projekts. Vienlaikus /pers. O/ liecināja, ka nekādi priekšlīgumi netika slēgti. Tāpat pieņemšanas – nodošanas aktā norādīts, ka ir gatavots un vairākkārt labots pirkšanas – pārdošanas līguma projekts. Vienlaikus no lietas materiāliem izriet, ka nekustamā īpašuma pirkuma līgumu ir sagatavojusi zvērināta advokāte I.Bumbiere un lieciniece /pers. O/ liecināja, ka par līguma nosacījumiem ir personīgi kontaktējusies tieši ar /pers. F/. Turklāt tiesa ņēma vērā, ka /pers. C/ liecināja, ka nezina, kas sagatavoja pirkšanas –pārdošanas līgumu, iespējams noslēgtais līgums ir cita versija, turklāt komunicējis ar pieteicējas juristi, turklāt SIA /Nosaukums D/ darbus nodevuši tieši pieteicējai, nekustamo īpašumu pats nav apsekojis. Savukārt /pers. A/ paskaidroja, ka komunicējis tieši ar /pers. C/. Tiesa secināja, ka minētie paskaidrojumi ir savstarpēji pretrunīgi un no /pers. C/ paskaidrojumiem izriet, ka viņš nemaz nezina, kādus darbus SIA /Nosaukums D/ ir veikusi, turklāt lielākais bijis psiholoģiskais darbs, nevis jurista darbs. Tāpat pieņemšanas – nodošanas akta pielikumā norādīts, ka veikta īpašuma tiesību korroborācijas izpēte, dokumentu sagatavošana un konsultācijas ar to saistītos jautājumos. Tomēr no lietas materiāliem izriet, ka nostiprinājuma lūgumu sagatavoja zvērināta notāre L.Eglīte. Līdz ar to kopumā nav identificējams, ka SIA /Nosaukums D/ būtu sniegusi kādu pakalpojumu. Tāpat tiesa ņēma vērā, ka SIA /Nosaukums D/ amatpersona /pers. H/ nav informēts par konkrētu juridisku pakalpojumu sniegšanu, jo ar to nodarbojies /pers. E/. Savukārt /pers. E/ ir VID sniegtajā paskaidrojumā nenorādīja konkrētus sniegtos pakalpojumus un ir izvairījies no ierašanās tiesā. Līdz ar to tiesa atzina, ka tai nav iespējams konstatēt, ka SIA /Nosaukums D/ būtu sniegusi kādus pakalpojumus SIA /Nosaukums B/", kura tos savukārt būtu sniegusi pieteicējai. Līdz ar to 2013.gada 20.decembra starpniecības līgums un 2014.gada 5.februāra rēķins, ar kuru SIA /Nosaukums D/ nodevusi juridiska rakstura pakalpojumus, ir fiktīvs un lietā pilnībā secināms, ka šāds darījums nav noticis vispār.

Izvērtējot lietas materiālus kopumā, tiesa secināja, ka pieteicēja nav saņēmusi pakalpojumu no SIA /Nosaukums B/, bet gan veikusi tos pati, piesaistot /pers. F/, kā arī notāri L.Eglīti. Proti, no paskaidrojumiem izriet, ka nekustamā īpašuma piedāvājums bija publiski pieejams, nekustamā īpašuma apsekošanu veica pieteicējas pārstāvji /pers. A/ un /pers. B/ un, iespējams, vēl kādas lietā neidentificētas personas (/pers. C/ liecināja, ka pats nav apsekojis īpašumu, SIA /Nosaukums D/ rēķinos (pieņemšanas – nodošanas aktā) šāds pakalpojums arī nav minēts, /pers. O/ un /pers. R/ nevarēja identificēt vēl kādas personas). /pers. B/ paskaidroja, ka kontaktējies ar dažādiem cilvēkiem, lai saprastu nekustamā īpašuma cenu, pārbūves un ieguldījumu apjomu. Tāpat tiesa secināja, ka no lietas materiāliem izriet, ka tika gatavots nekustamā īpašuma pirkuma līgums, par kura saturu personīgi runājušas /pers. O/ ar /pers. F/, bet lietā nav informācijas, ka SIA /Nosaukums D/ būtu piedalījusies tieši šā līguma sagatavošanā. Turklāt nostiprinājuma lūgumu parakstīts pie zvērinātas notāres L.Eglītes.

Kā tiesa konstatēja jau iepriekš, tad pieteicēja nevarēja nezināt, ka tā savā grāmatvedībā reģistrē faktiski nenotikušu darījumu, jo pieteicēja to pati organizēja.

Lietā nav nozīmes apstāklim, ka darījuma dalībnieki ir samaksājuši nodokļus, jo, kā jau tiesa norādīja iepriekš, likuma „Par grāmatvedību" 2.pants noteic, ka grāmatvedības sniegtajai informācijai jābūt patiesai. Arī Augstākā tiesas judikatūrā nostiprināta atziņa, ka formālas darbības, piemēram, nodokļa rēķina izsniegšana un samaksa pati par sevi var neapliecināt reāli notikuša darījuma faktu. Ja objektīvi ir konstatējams, ka darījums faktiski nav noticis, bet ir veiktas vienīgi formālas darbības darījuma uzrādīšanai, priekšnodoklis nevar tikt atskaitīts, un rēķina vai citu dokumentu noformēšana atskaitīšanu nepamato.

Līdz ar to tiesa secināja, ka VID pamatoti atzinis, ka lietā konstatēto apstākļu kopums norāda uz pieteicējas iesaistīšanos saskaņotās darbībās dokumentu noformēšanā par faktiski neesošiem darījumiem, lai iegūtu fiskālas priekšrocības, t.i., konstatējama ļaunprātīga rīcība, atskaitot priekšnodokli par faktiski neesošiem darījumiem. Tā kā pieteicēja iegrāmatoja pavadzīmes par faktiski nenotikušiem darījumiem, tad ir acīmredzams, ka pieteicēja zināja par šī darījumu simulatīvo raksturu.

Ņemot vērā iepriekš minēto, tiesa secināja, ka VID pamatoti ierobežoja pieteicējas tiesības atskaitīt priekšnodokli 22 113 *euro* apmērā par deklarēto darījumu ar SIA /Nosaukums B/", veicot attiecīgas korekcijas pieteicējas PVN deklarācijā par 2014.gada februāri.

[6.6] Ievērojot lietā konstatēto, pirmās instances tiesa atzina, ka VID pamatoti saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 146.panta pirmo daļu, likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta pirmo, otro, piekto un sesto daļu samazināja no budžeta atmaksājamo PVN par 22 113 *euro* un saistībā ar to aprēķināja soda naudu 6633,90 *euro*.

Tāpat VID pamatoti aprēķinātajai soda naudai piemēroja likuma „Par nodokļiem un nodevām" 32.panta septītās daļas nosacījumus un samazināja soda naudu par 50 %, nosakot to 3316,95 *euro* apmērā.

[7] Pieteicēja par Administratīvās rajona tiesas spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, kurā atkārto pieteikumā minēto, papildus norādot turpmāk atreferētos

argumentus.

[7.1] Darījumā ar SIA /Nosaukums B/ ir izpildīti visi nosacījumi, lai pieteicējai būtu tiesības atskaitīt priekšnodokli – pieteicēja pārliecinājās, ka darījuma partneris ir reģistrēts VID ar PVN apliekamo personu reģistrā, darījums ir uzrādīts gan pieteicējas, gan SIA /Nosaukums B/ grāmatvedībā, rēķins ir noformēts atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajam, un saņemtie pakalpojumi ir izmantoti pieteicējas ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.

[7.2] Nav pamatots pirmās instances tiesas norādītais, ka no līguma un pieņemšanas – nodošanas akta nav konstatējams, tieši kādus pakalpojumus ir sniegusi SIA /Nosaukums B/

2013.gada 17.decembra starpniecības līgums aptver vairākas darbības, kuras ietilpst saņemtajā pakalpojumā (apzināt nekustamā īpašuma īpašnieku, panākt sākotnēju vienošanos, sagatavot līguma projektus un citi). Tāpat 2014.gada 5.februāra pieņemšanas – nodošanas aktā ir uzskaitīti sniegtie juridiskie un konsultatīvie pakalpojumi.

[7.3] Nav pamatots tiesas norādītais, ka nav saprotama darījuma būtība un izmaksu ekonomiskais pamatojums, jo tas ir skaidrs gan no darījumu apliecinošiem dokumentiem, gan no lietā esošajiem paskaidrojumiem un liecībām. No minētajiem pierādījumiem ir redzams, ka puses vienojās par konkrētu pakalpojumu un darījumu vērtību atbilstoši sadarbības nosacījumiem.

[7.4] Attiecībā uz līgumu un tajā iekļauto informāciju pieteicēja atsaucas uz civiltiesībās nostiprināto līgumu brīvības principu. Tāpat pieteicēja norāda, ka civiltiesiskās attiecības balstās uz pušu autonomijas un līdztiesības principiem. Ievērojot minēto, puses vienojās par abpusēji pieņemamiem sadarbības nosacījumiem un katra no pusēm ir izpildījusi pielīgtās saistības, kā arī lietā ir sniegti paskaidrojumi un liecības, apliecinot faktiskos sadarbības apstākļus.

[7.5] Pieteicējas ieskatā, lietā nav pierādīts, ka būtu konstatējama pieteicējas krāpnieciska vai ļaunprātīga rīcība.

[8] VID rakstveida paskaidrojumos norāda, ka pirmās instances spriedums ir pamatots, savukārt apelācijas sūdzība noraidāma, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un paskaidrojumā pirmās instances tiesai norādītajiem argumentiem.

Attiecībā uz apelācijas sūdzībā norādīto, ka lietā nav pierādīts, ka būtu konstatēta pieteicējas krāpnieciska vai ļaunprātīga rīcība, VID paskaidro, ka atbilstoši judikatūrā nostiprinātajām atziņām "zināja vai vajadzēja zināt par iesaisti nodokļu izkrāpšanā" ir faktu vērtējums, kas nav atsevišķi jāpierāda. Ir jāpierāda paši fakti, uz kuru pamata šāds vērtējums ir izdarīts. VID ieskatā, pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka lietā konstatēto apstākļu kopums norāda uz pieteicējas iesaistīšanos saskaņotās darbībās dokumentu noformēšanā par faktiski nenotikušu darījumu, lai iegūtu fiskālas priekšrocības, un, ņemot vērā, ka pieteicēja iegrāmatoja rēķinu par faktiski nenotikušu darījumu, tad ir acīmredzams, ka pieteicēja zināja par šī darījuma simulatīvo raksturu.

Papildus VID norāda, ka pieteicēja apelācijas sūdzībā nav norādījusi nevienu tiesas nenovērtētu vai nepienācīgi novērtētu apstākli vai pierādījumu, kā arī nav iesniegusi tādus papildu pierādījumus, kuru izvērtēšana varētu ietekmēt lietas izskatīšanas rezultātu.

[9] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu lieta tiek izskatīta rakstveida procesā.

Motīvu daļa

[10] Pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka pieteicējas apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[11] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējai bija tiesības PVN deklarācijā par 2014.gada februāri atskaitīt priekšnodokli par deklarēto darījumu ar SIA /Nosaukums B/ (juridisko un konsultatīvo pakalpojumu, kas saistīti ar nekustamā īpašuma pirkšanu – pārdošanu /adrese A/, sniegšana) atbilstoši tās noformētajam 2014.gada 5.februāra rēķinam Nr.25.

Izvērtējot lietā iegūto pierādījumu un noskaidroto apstākļu kopumu, pirmās instances tiesa secināja, ka VID pamatoti ierobežoja pieteicējas tiesības atskaitīt priekšnodokli par deklarēto darījumu ar SIA /Nosaukums B/", jo pieteicēja nav saņēmusi pakalpojumus no SIA /Nosaukums B/", bet gan veikusi tos pati, piesaistot zvērinātu advokāti I.Bumbieri un notāri L.Eglīti. Tiesa konstatēja, ka pieteicēja nevarēja nezināt par faktiski nenotikuša darījuma reģistrēšanu savā grāmatvedībā, jo pati to organizēja.

[12] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ja apelācijas instances tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Iepazinusies ar pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzības argumentiem, apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks, tā pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Pirmās instances tiesa rūpīgi un vispusīgi ir noskaidrojusi visus lietā būtiskos apstākļus un pareizi tos juridiski novērtējusi. Tāpēc atbilstoši iepriekš minētajai tiesību normai apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai, izvērstāku argumentāciju nesniedzot.

Papildus par apelācijas sūdzības argumentiem apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[13] Lai arī apelācijas sūdzībā nav skaidri izteikts lūgums izsaukt uz tiesas sēdi kā liecinieku SIA /Nosaukums D/ pārstāvi /pers. E/, tomēr ir norādīts, ka šādu liecību būtu nepieciešams iegūt.

Apgabaltiesa uzskata, ka /pers. E/ liecības iegūšana nav nepieciešama, ņemot vērā, ka lietā esošie pierādījumi ir pietiekami, lai gūtu objektīvu pārliecību par to, ka SIA /Nosaukums D/ nekādus juridiska rakstura pakalpojumus saskaņā ar 2013.gada 8.maija starpniecības līgumu, 2014.gada 5.februāra darbu pieņemšanas – nodošanas aktu un 2014.gada 5.februāra rēķinu SIA /Nosaukums B/ nav sniegusi, darījums ir fiktīvs, jo vispār nav noticis.

Šādu secinājumu pirmās instances tiesa izdarījusi, novērtējot SIA /Nosaukums D/ prokūrista /pers. E/ VID sniegtos paskaidrojumus par SIA /Nosaukums D/ sadarbību ar SIA /Nosaukums B/ kopsakarā ar pārējiem pierādījumiem lietā, tostarp SIA /Nosaukums D/ valdes locekļa /pers. H/ liecībām, pieteicējas pārstāvju /pers. B/ un /pers. A/ paskaidrojumiem, zvērinātas advokātes I.Bumbieres VID sniegto informāciju, SIA /Nosaukums E/ amatpersonas /pers. I/ paskaidrojumu un liecībām, AS /Nosaukums F/ amatpersonu /pers. O/ un /pers. R/ liecībām, SIA /Nosaukums B/ paskaidrojumiem, tās īpašnieka un valdes locekļa /pers. C/ liecībām. Apgabaltiesa šim vērtējumam pievienojās.

Tā kā /pers. E/ ir sniedzis paskaidrojumus VID un tajos norādītās ziņas, vērtējot tās kopsakarā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, ir pietiekamas apstākļu noskaidrošanai par to, vai SIA /Nosaukums D/ ir sniegusi juridiskos pakalpojumus SIA /Nosaukums B/", apgabaltiesa uzskata, ka nav nepieciešams nopratināt šo personu tiesas sēdē.

Apgabaltiesa arī konstatē, ka pirmās instances tiesa, apmierinot VID pārstāves lūgumu, ir nolēmusi izsaukt /pers. E/ uz tiesas sēdi liecību sniegšanai. Uz tiesas sēdēm 2016.gada 15.februārī, 2016.gada 7.aprīlī, 2016.gada 9.maijā, 2016.gada 9.jūnijā, 2016.gada 4.jūlijā, 2016.gada 15.septembrī /pers. E/ nav ieradies, tiesa atzinusi neierašanās iemeslus par neattaisnojošiem, četras reizes uzliekot viņam piespiedu naudu. Tiesas sēdē 2016.gada 15.septembrī pieņemts lēmums par /pers. E/ piespiedu atvešanu, nosūtot viņam arī pavēsti. /pers. E/ uz tiesas sēdi 2016.gada 3.novembrī nav ieradies, nav bijis iespējams izpildīt arī tiesas lēmumu par piespiedu atvešanu. Tādējādi secināms, ka /pers. E/ ir izvairījies ierasties tiesā un sniegt liecības arī pēc sistemātiskas procesuālo piespiedu līdzekļu piemērošanas. Apgabaltiesas ieskatā, arī šis apstāklis, novērtējot to kopsakarā ar pārējiem lietā iegūtajiem pierādījumiem, netieši norāda, ka darījums starp SIA /Nosaukums D/ un SIA /Nosaukums B/ par juridisko pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar 2014.gada 5.februāra rēķinu ir fiktīvs.

[14] Nav pareizi apelācijas sūdzības apsvērumi, ka pieteicējai ir tiesības atskaitīt priekšnodokli, jo lietā nav konstatēts, ka darījuma dokumenti būtu noformēti neatbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajam. Nav pareizi arī apsvērumi, ka visi priekšnodokļa atskaitīšanas priekšnosacījumi ir izpildīti, jo pieteicēja pārliecinājās, ka SIA /Nosaukums B/ ir reģistrējusies PVN maksātāju reģistrā; darījums ir uzrādīts gan pieteicējas, gan SIA /Nosaukums B/ grāmatvedībā; 2014.gada 5.februāra rēķins Nr.25 ir noformēts atbilstoši Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajam un tas ir saņemts no ar PVN apliekamās personas; saņemtie pakalpojumi izmantoti pieteicējas ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai – nekustamā īpašuma iegādei.

Administratīvo tiesu praksē, ievērojot likuma „Par pievienotās vērtības nodokli" un Pievienotās vērtības likuma normās, kā arī likuma „Par grāmatvedību" 2. un 7. pantā noteikto, atzīts, ka priekšnodokli var atskaitīt, pamatojoties uz nodokļa rēķinu, kas noformēts par faktiski notikušu darījumu jeb darījumu, kas ir noticis gan pēc ekonomiskā, gan juridiskā rakstura, un noticis tā, kā tas atspoguļots nodokļa rēķinā (*sk., piemēram, Augstākās tiesas 2017. gada 31. maija sprieduma lietā Nr.SKA-211/2017 15. punktu, 2014. gada 27. jūnija sprieduma lietā Nr.SKA-122/2014 6. punktu, 2013. gada 7. maija sprieduma lietā Nr.SKA-14/2013 8. punktu*).

Ievērojot minēto, pieteicējas norādītie apstākļi nav pietiekami konkrētā darījuma esības pierādīšanai. Darījuma esību nosaka tieši tas, vai pēc tā ekonomiskās būtības ir notikusi konkrēto juridisko un konsultatīvo pakalpojumu aprite starp pieteicēju un SIA /Nosaukums B/. Ja tā nav notikusi, kā tas ir izskatāmajā gadījumā, dokumentu noformēšana un pārējo pieteicējas norādīto formalitāšu ievērošana pati par sevi darījumu un priekšnodokļa atskaitīšanas tiesības nerada.

Eiropas Savienības Tiesa ir argumentējusi, ka tas, vai darījumu galvenais mērķis ir vienīgi fiskālu priekšrocību iegūšana, izriet no attiecīgo darījumu satura un īstās

nozīmes. Vērtējot darījumu, tiesa var ņemt vērā šo darījumu pilnībā mākslīgo raksturu, kā arī juridisku, ekonomisku un/vai personisku saistību starp uzņēmējiem, kuri ir iesaistīti nodokļu samazināšanas plānā (*sk. Eiropas Savienības Tiesas 2006.gada 21.februāra sprieduma lietā C-255/02 Halifax 81.punktu*).

Konkrētajā gadījumā, novērtējot lietā iegūtos pierādījumus kopsakarā ar pašas pieteicējas sniegtajiem paskaidrojumiem, secināms, ka dokumentu noformēšanai par pieteicējas darījumu ar SIA /Nosaukums B/ ir absolūti mākslīgs jeb simulatīvs raksturs un pieteicēja pati ir piedalījusies šāda darījuma organizēšanā. Līdz ar to nav pamata atzīt, ka pieteicēja nezināja, kādā darījumā tā iesaistās. Gluži pretēji, lietā esošo pierādījumu kopums liecina par to, ka pieteicēja apzināti iesaistījās šāda darījumu noformēšanā.

[15] Iebilstot pret pirmās instances tiesas veikto pierādījumu novērtējumu par strīdus darījuma būtību, pieteicēja atsaukusies uz līguma slēgšanas principiem privāto tiesību jomā, tostarp privāto līgumu brīvību, norādot, ka līgums nav obligāta prasība, tas var būt noslēgts rakstveidā vai mutvārdos, un līguma neprofesionāla noformēšana nevar būt pamats apšaubīt tā darbību.

Apgabaltiesa norāda, ka izskatāmajā lietā netiek apšaubītas pieteicējas tiesības brīvi stāties līgumattiecībās un pašai noteikt to saturu, bet gan tas, vai pamatoti izmantotas tiesības uz priekšnodokļa atskaitīšanu. Šā jautājuma noskaidrošanā, kā norādīts iepriekš, izšķiroša nozīme ir nevis darījuma juridiskajai formai, bet tā ekonomiskajai būtībai. Līdz ar to iestāde un tiesa var vērtēt saimniecisko darījumu apliecinošo dokumentu, tostarp līgumu, ticamību, un, ja tam ir pamats, atzīt, ka tajos atspoguļotie darījumi faktiski nav notikuši.

Pirmās instances tiesa ir detalizēti vērtējusi gan pieteicējas grāmatvedībā reģistrētos darījuma dokumentus (2013.gada 17.decembra starpniecības līgumu, 2014.gada 5.februāra pieņemšanas – nodošanas aktu, 2014.gada 12.februāra rēķinu Nr.25), gan dokumentus, kas noformēti starp SIA /Nosaukums B/ un tās piesaistītajiem apakšuzņēmējiem – SIA /Nosaukums C/ un SIA „/Nosaukums D/, gan lietā iegūtos paskaidrojumus un liecības par darījuma faktiskajiem apstākļiem, secinot, ka strīdus darījumam ir absolūti mākslīgs raksturs un pieteicēja to ir zinājusi, jo pati piedalījusies šāda darījuma organizēšanā.

Apgabaltiesa šim vērtējumam pievienojās. Papildus vērtējamus apstākļus, kas varētu ietekmēt pārsūdzētā lēmuma tiesiskuma izvērtēšanas rezultātu, pieteicēja apelācijas sūdzībā nav norādījusi. Tāpat apelācijas sūdzībā nav norādīts uz kādiem pirmās instances tiesas nenovērtētiem apstākļiem vai pierādījumiem. Apgabaltiesa secina, ka faktiski pieteicēja nepiekrīt pirmās instances tiesas sniegtajam lietas faktisko apstākļu un pierādījumu novērtējumam, uzskatot, ka darījumu apliecinošie dokumenti, lietā sniegtie paskaidrojumi un liecības apstiprina starpniecības darījuma faktisko esību un sniedz skaidru priekšstatu par tā būtību. Tomēr šis apstāklis jeb tas, ka pieteicējai ir atšķirīgs lietas faktisko apstākļu un pierādījumu novērtējums, nenozīmē, ka pirmās instances tiesa ir kļūdaini novērtējusi pierādījumus un tā rezultātā nonākusi pie nepamatotiem secinājumiem. Apgabaltiesa šādus apstākļus nekonstatē.

[16] Rezumējot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 304.panta pirmo daļu, 307. un 309.pantu, 329.panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektores 2015.gada 27.marta lēmuma Nr.22.13/L-14492 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

M.Osmane

Tiesnese referente

I.Kaļiņina

Tiesneses

R.Paegle